

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2609

Vragen van het lid **Roemer** (SP) aan de minister van Financiën en de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat over *de aanvraag van de EGI-status voor de OV-chipkaart, die nog altijd niet verleend is terwijl de aanvraag van Trans Link Systems (TLS) reeds op 3 september 2008 bij De Nederlandse Bank (DNB) is ingediend.* (Ingezonden 23 maart 2009)

1
Aangezien de maximale termijn voor een aanvraag bij DNB om de status van Electronisch Geld Instelling (EGI) te verkrijgen 13 weken bedraagt, en deze termijn alleen kan worden onderbroken wanneer er aanvullende vragen moeten worden beantwoord die van belang zijn voor het verkrijgen van deze EGI-status, kunt u dan verklaren waarom er nu (29 weken na de aanvraag van TLS) nog altijd geen uitsluitsel over deze EGI-Status door DNB is gegeven? Bent u bereid om bij DNB te informeren waarom er nog geen EGI-status is verleend en welke verzoeken tot extra informatie zijn gedaan?

2
Is het waar dat één van de voornaamste redenen voor het uitstel van de verlening van de EGI-status zit in de gebrekkige veiligheid van de OV-chipkaart? In hoeverre laat DNB

de overweging bij het besluit om de EGI-status te verlenen meetellen dat de kaart inmiddels met eenvoudige middelen al meermalen is gekraakt?

3
Is het waar dat DNB met een mededeling is gekomen richting TLS dat de aanvraag met 8 weken is uitgesteld vanwege het gebrek aan capaciteit bij DNB door de economische crisis. Zo ja, bent u formeel op de hoogte gebracht van deze mededeling? Hoeveel medewerkers (in fte) werken er in totaal bij DNB en hoeveel van deze medewerkers (in fte) houden zich bezig met de aanvraag van de EGI-status door TLS?

4
Acht u het aanvaardbaar dat DNB eenzijdig de vastgestelde maximale termijn van 13 weken overschrijdt zonder dat er sprake is van aanvullende vragen waarbij de periode van 13 weken onderbroken kan worden? Kunt u uw antwoord toelichten? Is er inmiddels een concrete datum gesteld wanneer DNB uiterlijk een formeel besluit zal nemen over het wel of niet verlenen van de EGI-status aan TLS? Zo nee, acht u dat wenselijk? Zo ja, op welke datum is deze deadline gesteld?

5
Wie wordt financieel verantwoordelijk gehouden voor de eventueel geleden schade door de opgelopen vertraging rondom het verlenen van de

EGI-status? Kunt u uw antwoord toelichten?

6
Hoeveel waarde vertegenwoordigt het totale saldo op alle OV-chipkaarten op dit moment? Is er een indicatie wanneer de grens van € 6.000.000,- gepasseerd gaat worden, aangezien TLS dan formeel verplicht is om te beschikken over de EGI-status? Zo ja, wanneer wordt deze grens verwacht? Zo nee, acht u het wenselijk dat dit onduidelijk is terwijl de EGI-status nog niet is toegekend?

7
Hoe wordt bijgehouden hoeveel het totale saldo op alle OV-chipkaarten bedraagt? Wie is verantwoordelijk voor de controle op de hoogte van dit totale saldo en hoe vaak wordt dit gecontroleerd? Kunt u uw antwoord toelichten?

8
Kunt u een overzicht geven van alle concrete sancties die DNB kan opleggen wanneer TLS niet beschikt over de EGI-status zodra de grens van € 6.000.000,- wordt overschreden? Kunt u in uw antwoord een duidelijk onderscheid maken tussen verplicht op te leggen sancties en mogelijk op te leggen sancties? Kunt u hierbij uitgebreid ingaan op de consequenties die deze eventuele sancties kunnen hebben voor het gehele OV-chipkaartproject?

9

Kunnen er – strikt gezien – uitzonderingen worden gemaakt waarbij TLS zonder te beschikken over een EGI-Status en in de situatie waarbij het totale saldo op alle OV-chipkaarten de € 6.000.000,- overschrijdt, toch door kan gaan met de exploitatie en uitgifte van de OV-chipkaart? Zo ja, wat waren welke uitzonderingen dit zijn en welke voorwaarden en termijnen hieraan zijn verbonden?

10

In hoeverre dient DNB zich bij de in de vragen 8 en 9 beschreven situaties te houden aan de voorwaarden die de Europese Centrale Bank (ECB) stelt? Kunt u uw antwoord toelichten? Heeft de ECB mogelijkheden om DNB terug te fluiten in bepaalde gevallen? Zo ja, in welke gevallen en met welke exacte mogelijkheden of sancties? Kunt u uw antwoord per onderdeel toelichten?

11

Hebt u contact gehad met de ECB en met de Europese Commissie over de EGI-Status? Zo ja, wat waren uitkomsten van dit contact en is hierbij ook de aanvraag van TLS besproken?

Antwoord

Antwoord van minister **Bos** (Financiën), mede namens de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat (ontvangen 12 mei 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2300

Voordat ik inga op deze vragen wil ik uw aandacht er op vestigen dat TLS inmiddels bekend heeft gemaakt dat de Nederlandsche Bank (DNB) haar op 7 mei jl. heeft meegedeeld de egi-vergunningaanvraag terzijde te leggen, omdat de toepasselijke Europese elektronischgeldrichtlijn recent is gewijzigd. Deze nieuwe richtlijn voor elektronisch geld is op 24 april jl. door het Europees Parlement en op 5 mei jl. door de Raad van Ministers aanvaard. DNB heeft TLS laten weten dat zij op de implementatie van de nieuwe richtlijn in de Nederlandse wetgeving anticipeert en een egi-vergunning onder de huidige omstandigheden niet aan de orde acht voor zover TLS de toepassing van de OV-chipkaart beperkt tot het betalen voor

openbaarvervoersdiensten bij de in de scheme participerende OV-bedrijven. Voor uitbreiding van het gebruik van de OV-chipkaart buiten het openbaar vervoer blijft de vergunningplicht bestaan.

1 t/m 5

In de vragen 1 tot en met 5 wordt aandacht gevraagd voor het uitstellen door DNB van de beslissing op de aanvraag van TLS om een vergunning voor elektronischgeldinstelling (egi) te verkrijgen. Gevraagd wordt onder meer naar de reden van uitstel. DNB heeft in februari 2008 aan de staatssecretaris van VenW laten weten dat TLS volgens haar zienswijze vergunningplichtig was als egi, zodra de float van TLS het bedrag van EUR 6 miljoen zou overschrijden. Ik verwijs u naar de brieven die de staatssecretaris van VenW uw Kamer heeft toegestuurd op 30 mei 2008 (Kamerstukken II, 2007–2008, 23 645, nr. 206). TLS heeft begin september 2008 een formele aanvraag voor een egi-vergunning ingediend. De staatssecretaris van VenW heeft op basis van het bovenstaande de egi-vergunning voor TLS als voorwaarde gesteld voor het uitzetten van de strippenkaart in de Amsterdamse metro. Als gevolg van de hiervoor genoemde bekendmaking van DNB komt deze voorwaarde echter te vervallen. DNB heeft desgevraagd toegelicht dat de beslissing op de vergunningaanvraag tussentijds met in totaal tien weken was verdaagd. Dit hield geen verband met een capaciteitstekort. DNB hanteert bij de beoordeling van de aanvraag de in de Wet op het financieel toezicht neergelegde criteria. Dit betreft met name criteria die gericht zijn op de onderneming van de vergunningaanvrager en de bij deze onderneming betrokken personen. De kwaliteit van het product van de onderneming speelt een rol als het één of meer criteria beïnvloedt waaraan DNB de onderneming zelf of de personen moet toetsen. DNB is verantwoordelijk voor de behandeling van de aanvraag. Gezien de geheimhoudingsplicht en de onafhankelijke positie van DNB kan ik niet hierin treden. Over de aanvaardbaarheid van de verdaging kan en wil ik geen uitspraken doen. Overigens is het zo

dat indien een bestuursorgaan niet tijdig een beslissing neemt, dit op grond van de Algemene wet bestuursrecht beschouwd kan worden als een besluit, waartegen bezwaar en beroep open staat.

6 en 7

Momenteel bedraagt het totale saldo aan uitstaande elektronische gelden op OV-chipkaarten ongeveer 5,4 miljoen euro. Dit bedrag stijgt gestaag. Niet valt uit te sluiten dat de grens van 6 miljoen euro op betrekkelijk korte termijn wordt gepasseerd. Trans Link Systems controleert dagelijks het saldo uitstaande elektronische gelden op OV-chipkaarten. Dit gebeurt op basis van de verwerking van in de backoffice binnenkomende gebruiksen oplaadtransacties. Periodiek werd DNB in het kader van de vergunningaanvraag hiervan op de hoogte gesteld.

8

Zoals ik voorafgaand aan de beantwoording van uw vragen al heb aangegeven, heeft DNB TLS medegedeeld dat in het licht van de nieuwe richtlijn geen vergunning nodig is voor het uitgeven van de OV-chipkaart zolang deze uitsluitend gebruikt zou worden voor het betalen voor openbaarvervoersdiensten bij de in de scheme participerende OV-bedrijven. Voor de goede orde: DNB kan diverse formele maatregelen treffen tegen partijen die actief zijn in de markt zonder de vereiste vergunning of ontheffing. Deze zijn opgenomen in afdeling 1.4.2 van Hoofdstuk 1.4 in de Wet op het financieel toezicht. Er bestaat echter geen verplichting voor DNB om sancties op te leggen.

9

Een onderneming die aan de wettelijke omschrijving van elektronischgeldinstelling voldoet, dient in beginsel te beschikken over een vergunning voor de uitoefening van het bedrijf van elektronischgeldinstelling. De Wet op het financieel toezicht (Wft) kent een aantal uitzonderingsgronden hierop, waaronder de situatie waarin de gezamenlijke waarde van de financiële verplichtingen van de elektronischgeldinstelling die met de uitgifte van elektronisch geld verband houden nooit hoger is dan

€ 6.000.000. Deze uitzonderingsgronden staan limitatief opgesomd in artikel 1:5, eerste lid, onder a tot en met c, van de Wft. Daarnaast kan de Nederlandsche Bank van sommige vereisten die nodig zijn om een vergunning te verkrijgen, ontheffing verlenen (artikel 2:12 van de Wet op het financieel toezicht). Ook een vergunningverlening onder voorwaarden zou tot de opties kunnen behoren (artikel 1:102 van de Wet op het financieel toezicht). Binnen dit wettelijk kader is eveneens van belang de nieuwe richtlijn voor elektronisch geld die op 24 april jl. door het Europees Parlement en op 5 mei jl. door de Raad van Ministers is aanvaard. Deze nieuwe richtlijn zal, na vertaling en formele bekrachtiging, over enkele maanden worden gepubliceerd; implementatie in Nederlandse regelgeving zal in 2011 moeten zijn afgerond. De nieuwe richtlijn wijzigt de reikwijdte van het toezicht op elektronischgeldinstellingen ten opzichte van de huidige elektronischgeldrichtlijn, richtlijn 2000/46/EG van 18 september 2000. De Europese Commissie had al geruime tijd het voornemen de elektronischgeldrichtlijn te herzien; de gesprekken en onderhandelingen hierover, waarvan lang onduidelijk was of deze daadwerkelijk tot een richtlijnwijziging op korte termijn zou leiden, zijn zeer recent in een stroomversnelling gekomen. Deze richtlijnwijziging is nu al relevant voor de status van de OV-chipkaart van TLS, gezien de mogelijkheid dat DNB kan beslissen hier bij de interpretatie van de huidige regelgeving op te anticiperen. Een dergelijke anticiperende interpretatie, die ik, afhankelijk van de feitelijke beoordeling door DNB, voorstelbaar acht, heeft inmiddels tot gevolg gehad dat geen vergunning nodig is, althans voor zover het gebruik van de OV-chipkaart tot openbaar vervoer is beperkt. De nieuwe richtlijn brengt onder meer met zich dat kaarten als deze, mits zij enkel worden gebruikt voor een beperkte reeks van diensten of door een beperkt aantal aanbieders, buiten de reikwijdte van de richtlijn vallen. In de overwegingen bij de nieuwe richtlijn zijn openbaar vervoerkaarten als voorbeeld genoemd. Gelet op de aard van de uitzondering zal het dan in elk geval van belang zijn dat er met de kaart geen andere goederen of

diensten kunnen worden aangeschaft dan openbaar vervoersdiensten.

10

De ECB heeft geen taak noch bevoegdheden bij de behandeling en/of beoordeling van individuele aanvragen van elektronischgeldinstellingen voor een vergunning.

11

Ik heb geen contact gehad met de ECB of de Europese Commissie over het verlenen van een EGI-status aan TLS. Wel heb ik contact gehad met de Europese Commissie en de ECB in het kader van de onderhandelingen over de nieuwe elektronischgeldrichtlijn.